

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Romy Wuytack

tegen

HLN.be

Met een brief van 1 oktober 2022 dient meester Bart De Decker namens zijn cliënte, mevrouw Romy Wuytack, een klacht in tegen HLN.be. Aanleiding is een artikel van 1 oktober 2022 onder de titel *Kleuter Dean (4) werd omgebracht door stomp geweld: de eerste gruwelfeiten vonden plaats in appartement van De Kock*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van Het Laatste Nieuws antwoordt met een brief van 3 november, waarop Bart De Decker reageert met een brief van 4 november, per mail bezorgd op 15 november 2022.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 13 januari 2023. Bart De Decker woonde de hoorzitting bij namens Romy Wuytack. Voor HLN.be waren Edwin Ceulebroeck en journalist Sibren Dejaegher aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over het gerechtelijk onderzoek naar de dood van de vierjarige Dean, wiens lichaam in Nederland werd teruggevonden nadat hij bij Dave De Kock en zijn vriendin Romy W. verbleef. Volgens de inleiding bevestigen bronnen dicht bij het onderzoek dat de kleuter allicht om het leven kwam door stomp geweld. De journalist schrijft dat de jongen zo veel slagen en stoten kreeg dat hij daaraan bezweek en dat hij onder meer mishandeld zou zijn in het appartement van De Kock, waar de eerste feiten plaatsvonden.

Volgens het artikel vingen De Kock en Romy W. de jongen op nadat ze zijn moeder, die aan een depressie leed, hadden afgezet aan een psychiatrisch centrum. Diezelfde dag zou de kleuter al schoppen en stampen hebben gekregen, voornamelijk van De Kock, maar ook van zijn vriendin Romy W. Hij zou onder meer door de woonkamer en van de trap zijn gegooid. Waarom Dave De Kock en in mindere mate Romy W. zo tekeergingen, is nog niet bekend, schrijft de journalist. Ondanks de rammeling die Dean die dag kreeg, zou hij nadien nog in leven zijn geweest. Wat zich de twee dagen nadien in het appartement heeft afgespeeld, blijft volgens het artikel onduidelijk en moet beantwoord worden tijdens de wedersamenstelling. De journalist schrijft dat het koppel de afgelopen maanden tegenstrijdige verklaringen aflegde, dat ze beiden hun aandeel in het overlijden van Dean zouden minimaliseren en dat ze allebei in de cel zitten op verdenking van moord en ontvoering.

Hij vervolgt dat De Kock het kind na een vlamme ruzie met Romy in de auto stopte en richting Nederland reed. Of de jongen toen nog in leven was, is volgens het artikel niet duidelijk. Drie dagen later werd De Kock opgepakt in Meerkerk in Nederland en wees hij de plaats aan waar hij Dean had gedumpt op een desolaat eilandje, op een halfuur rijden van de plek waar zijn vriendin Romy opgroeide.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER

De advocaat van klaagster bevestigt dat klaagster in verdenking is gesteld voor ontvoering en moord en in voorhechtenis zit. Inverdenkingstelling betekent dat er ernstige aanwijzingen zijn van schuld. De advocaat beklemtoont dat dit de lichtste gradatie is om aan te wijzen dat iemand mogelijk betrokken is en dat het strafrechtelijk onderzoek nog niet is afgerond.

De journalist verwijst naar bronnen dicht bij het onderzoek, maar door de persstop van het parket en het geheim van het onderzoek was hij niet in staat om ze objectief te controleren. Hij vermeldt niet dat zijn hypothesen niet werden bevestigd door objectieve bronnen zoals het parket. Hij toetste zijn bronnen ook niet tegenover andere bronnen met conflicterende meningen. Er is geen sprake van terughoudendheid en nuance.

Het artikel draagt niet bij tot waarheidsvorming. De journalist poneert de versies en pistes van zijn bronnen en zijn eigen bedenksels onterecht als feiten. Hij meent voldoende geïnformeerd te zijn over het onderzoek en een volledig relaas van de feiten te kunnen reconstrueren, maar dat is niet het geval. Een feit is een gebeurtenis of omstandigheid waarvan de werkelijkheid vaststaat. Dat de kleuter door slagen en stoten nog amper herkenbaar was, is geen feit, maar geeft een zintuigelijke en subjectieve vaststelling van verwondingen weer door een bron, die vervolgens wordt gekoppeld aan een hypothese over de herkomst van de verwondingen.

Het artikel is tendentiekus en suggestief en de titel met de term ‘gruwelfeiten’ is louter gericht op sensatie. Dat wordt versterkt door verschillende paragrafen zonder voorwaardelijke formulering. Wanneer in andere paragrafen dan toch de voorwaardelijke wijs wordt gebruikt, is dit voor de gemiddelde lezer nauwelijks nog relevant door de informatie die daarvoor als feit werd voorgesteld. Het artikel doet alsof het zeker is dat Dean slagen en stoten heeft gekregen en dat enkel de details over de manier waarop nog onduidelijk zijn.

De journalist schendt het vermoeden van onschuld. Hij uit diverse beschuldigingen, formuleert ze zonder nuance en vermeldt niet dat klaagster onschuldig is tot het tegendeel bewezen is. Dat is trial by media. Schrijven dat klaagster in verdenking is gesteld omdat er ernstige aanwijzingen zijn van schuld op juridisch gebied of schrijven dat ze Dean heeft geslagen en gestampt is niet hetzelfde. Dat laatste is veel gedetailleerder en de journalist poneert ermee: ‘Dat is er gebeurd’. Het is een veel persoonlijker beschuldiging dan schrijven dat er een onderzoek loopt. De journalist heeft het alleen over de mate waarin klaagster zou hebben meegedaan, maar laat geen twijfel bestaan over haar schuld. Hij vermeldt niet dat ze haar onschuld staande houdt en dat Dave De Kock zegt dat ze niets met de feiten te maken heeft. Het artikel is zeer beschuldigend ten aanzien van klaagster en komt zo ook over bij de lezer.

Ondanks deze ernstige beschuldigingen heeft de journalist de advocaat van klaagster voor dit artikel niet gecontacteerd voor een reactie of wederhoor. Als hij dat wel had gedaan en had gezegd wat er zou verschijnen, dan had de advocaat – die gehouden is tot geheimhouding – zijn stafhouder kunnen contacteren en toestemming kunnen vragen om te reageren. Dat hij in eerdere gevallen, zoals een week voordien, niet wenste te communiceren, betekent niet dat dat nu ook zo zou zijn.

Sinds de dood van Dean heeft de journalist de advocaat meermaals gecontacteerd en die heeft altijd gezegd dat hij zou kijken wat hij kon doen als er een belang zou zijn. Zo meldde hij zes maanden eerder aan de journalist dat hij op dat moment niet kon reageren, maar dat hij mogelijk wel iets zou kunnen zeggen als er iets wezenlijk zou wijzigen, als de noodzaak er zou zijn in het belang van klaagster en als hij de goedkeuring zou krijgen van zijn stafhouder. Als de journalist in dit geval een kans op wederhoor had geboden, dan kon er mogelijk toestemming zijn verleend om te antwoorden, omdat het artikel in tegenstelling tot eerdere artikels beschuldigend van aard is.

Het artikel vermeldt weliswaar niet de volledige naam van klaagster, maar enkel haar voornaam en eerste letter van haar familienaam. Maar dat is geen afdoende beperking, omdat de naam van klaagster door eerdere berichtgeving spijtig genoeg reeds afdoende gekend is.

HLN.BE

HLN.be wijst erop dat verslaggeving over de aanhouding van klaagster en Dave De Kock op verdenking van ontvoering en moord op een kind van vier van gewichtig maatschappelijk belang is, temeer omdat een van de verdachten eerder al veroordeeld werd voor de mishandeling en de dood van een tweejarige peuter.

De journalist is maanden bezig geweest met het dossier. Ongeacht een persstop of het geheim van het onderzoek had hij gedurende heel die periode contact met vertrouwelijke bronnen dicht bij het onderzoek. Hij kon zijn informatie voortdurend grondig toetsen, checken en dubbelchecken. Het is niet omdat er een persstop is en het parket niet communiceert dat de journalist niet het recht en de plicht heeft om op een andere manier informatie te zoeken. Als hij dan betrouwbare bronnen contacteert, kan hij op basis van die bronnen zijn informatie publiceren. Hij hoeft niet te wachten op een mededeling van een officiële instantie.

De journalist dient zijn bronnen aan wie hij vertrouwelijkheid heeft toegezegd te beschermen. Hij wenst ze niet te onthullen aan klaagster of haar advocaat. Hij wil dat wel doen aan de rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek, wat hij gedaan heeft in een apart gesprek waarbij de advocaat van klaagster niet meer aanwezig was.

Het artikel is geen sfeerschepping maar een feitenrelaas. De journalist verkreeg alle informatie na uitvoerig eigen onderzoek en van verschillende bronnen. Zijn artikel is waarheidsgetrouw en de advocaat van klaagster toont niet aan dat hij onverantwoordelijk zou zijn omgegaan met de verklaringen die hem door vertrouwelijke bronnen zijn meegedeeld. Er is een duidelijk onderscheid tussen feiten en getuigenissen die tussen aanhalingstekens staan.

De journalist schrijft nergens dat klaagster schuldig is. Hij formuleert voorwaardelijk en genuanceerd en blijft zo, ondanks bevestiging van zijn bronnen, voorzichtig. Hij schendt het vermoeden van onschuld niet. Nergens schrijft hij dat klaagster met 100% zekerheid geslagen en geschopt heeft. Hij vermeldt wel en ook voldoende dat er nog veel niet bekend en onduidelijk is over wat er zich heeft afgespeeld.

De journalist heeft de advocaat van klaagster niet gecontacteerd op de dag voor publicatie van het artikel, maar een collega van de redactie (News City) deed dat in de week voordien wel. Hij kreeg geen commentaar. In de maanden daarvoor heeft de journalist de advocaat zes keer gevraagd om te praten over de zaak en om informatie die hij bekomen had voor te leggen, een laatste keer acht dagen voor het betwiste artikel in verband met de wedersamenstelling op het

appartement. Nooit wilde de advocaat iets zeggen. Ook collega's van News City namen meermaals contact. Telkens kregen ze hetzelfde antwoord: geen commentaar. Bijgevolg heeft de journalist de feiten die in het artikel zijn uitgebracht niet meer voorgelegd.

Het artikel vermeldt niet de volledige naam van klaagster, maar enkel haar voornaam, beginletter van haar familienaam en haar leeftijd. Die beperkte identificatie is gezien de ernst van de feiten, de arrestatie van klaagster en het maatschappelijk belang om over de feiten te berichten zeker niet excentriek en toegestaan. Overigens was zelfs volledige identificatie geoorloofd, aangezien het gaat om een moordzaak van gewichtig maatschappelijk belang en aangezien de betrokkenheid van klaagster aannemelijk wordt gemaakt door informatie uit betrouwbare bronnen.

BESLISSING

Bronnen

De journalist heeft aan de rapporteringscommissie van de Raad toelichting gegeven over zijn bronnen. Hij maakt aannemelijk dat hij verschillende, van elkaar onafhankelijke en goed geïnformeerde bronnen heeft geraadpleegd en dat hij de informatie die zij hebben verstrekt en de verklaringen die zij hebben afgelegd getrouw heeft weergegeven.

Mogelijke onschuld

De journalist houdt rekening met onzekerheden in het gerechtelijk onderzoek en de mogelijke onschuld van klaagster. Hij schrijft overwegend in de voorwaardelijke wijs. Hij vermeldt dat een aantal elementen onduidelijk en onbeantwoord blijft, dat de twee verdachten tegenstrijdige verklaringen aflegden en dat ze allebei hun aandeel in het overlijden van Dean zouden minimaliseren. Uit het artikel blijkt duidelijk dat het gerechtelijk onderzoek nog niet is afgelopen en dat er nog geen uitspraak is van het gerecht.

Wederhoor

Klaagster is in verdenking gesteld voor ontvoering en moord waarbij haar voorhechtenis herhaaldelijk werd verlengd, wat haar advocaat bevestigt. De journalist focust op elementen die aan de basis kunnen liggen van die inverdenkingstelling en voorhechtenis. Daarnaast heeft hij, net als zijn collega's van de redactie van News City, de advocaat van klaagster in de maanden tussen haar aanhouding en de publicatie van het artikel meermaals gecontacteerd voor informatie of een reactie, maar telkens zonder resultaat.

Identificatie

Het artikel vermeldt de voornaam, de eerste letter van de familienaam en de leeftijd van klaagster. Dat is gezien de ernst van de feiten, het maatschappelijk belang om erover te berichten en de inverdenkingstelling en voorhechtenis van klaagster geoorloofd.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 9 februari 2023